

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 71/9361

NAUJAI ATIDARYTA
UKMERGĖS
VETERINARIJOS
KLINIKA

Diagnostika • Gydymas • Stacionaras
Rentgenas • Echoskopas • Lab. tyrimai • Kirpykla

Deltuvos g. 10B, | I-V (9.00-22.00) VI (8.00-18.00) VII (9.00-16.00)
Tel.: 8-676-30232

„Valstiečiai“ pradėjo darbą

2 psl.

Amfibija grįžo į Anykščius

2 psl.

Geriausias paminklas partizanams

4 psl.

Remontuojamas restorano pastatas

13 psl.

šiuipinys

Pavadootojas I. Rugsėjo 12-ąją, ketvirtadienį, vykusį Anykščių pirminės sveikatos priežiūros centro direktoriaus pavaduotojo konkursą laimėjo 44-erių metų gydytojas Kęstutis Jacunskas. Iki tol K.Jacunskas buvo laikinasis direktorės pavaduotojas bei suaugusiųjų poliklinikos vadovas. Gydytojas yra Anykščių rajono tarybos narys, išrinktas pagal socialdemokratų kandidatų sąrašą. Jis yra ir Anykščių Rotary klubo narys.

Pavadootojas II. Rugsėjo pabaigoje vyks UAB Anykščių vandenys direktoriaus pavaduotojo konkursas. Šiam konkursui registrovosi penki pretendentai. Tiesa, kol kas nėra žinoma, keli iš pretendentų atitinka konkursinius kvalifikacinius reikalavimus. UAB Anykščių vandenys direktorius Alvydas Gervinskas be pavaduotojo dirba jau antrus metus. Pradžioje jis pats buvo direktoriaus pavaduotojas, laikinai einantis direktoriaus pareigas, o šiomet, po konkurso, tapo nuolatinio bendrovės vadovu.

Teismas. Rugsėjo 16-ąją, pirmadienį, turėjęs vykti artimiausias buvusio Anykščių rajono mero Kęstučio Tubio teismo posėdis atšauktas. Kitas posėdis suplanuotas rugsėjo 26-ąją. Rugsėjo 16 - osios posėdis atšauktas, nes susidubliavo vieno iš K.Tubio advokatų bylos. Rugsėjo 26 - ają teismas turėtų apklausti liudininkus pagal baudžiamosios bylos epizodą, kurio „herojus“ - buvęs Anykščių rajono tarybos narys Arvidas Pajuodis. Jis į teismą kviečiamas liudininku. Rugsėjo 26 - osios posėdyje liudyti turėtų ir Dalis Vaiginas, Donaldas Vaičiūnas, Alvydas Gervinskas.

Grįžo. Po pirmadienį vykusios atrankos paaiškėjo, kad į Anykščių rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir projektų valdymo skyrių grįš buvęs šio skyriaus vedėjas Mantas Vaičiulevičius. M.Vaičiulevičius dirbs pagal darbo sutartį. Atrankoje jis buvo vienintelis pretendentas. Iš darbo savivaldybėje į privačią projektus rengiančią kontorą M.Vaičiulevičius, kuris laikytas idėjų generatoriumi, išėjo beveik prieš dvejus metus. Darbą savivaldybėje jis greičiausiai pradės spalio mėnesį, kai įgyvendins paskutinius įsipareigojimus dabartiniam darbdaviui.

Anykščiuose svajojama įkurti nacionalinį parką

Įsteigus Anykščių nacionalinį parką, greičiausiai išsiplėstų saugomų teritorijų ribos, tad ne tik Anykščių mieste, bet ir už jo ribų kiltų dar daugiau apribojimų, pavyzdžiui, užsiimant ūkine veikla ar vykdant statybas.

Savivaldybė su Eugenijumi Pajarsku nebesibylinės

Eugenijus Pajarskas spalio mėnesį vėl turėtų pradėti dirbti Anykščių seniūnijos seniūnu.

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Vietos politikai grįžta maždaug prieš dešimtmetį iškeltos idėjos užuot tenkinusius Anykščių regioniniu parku, jo vietoje įkurti Anykščių nacionalinį parką. Aplinkos ministerija teigia, kad apie tokią galimybę yra pasiruošusi kalbėtis, tačiau perspėja, kad prie Anykščių nacionalinio parko steigimo bei išlaikymo finansiškai turėtų prisidėti Anykščių rajono savivaldybė.

Panašu, kad nacionalinio parko statusas taptų ne tik finansine našta ir taip sunkiai surenkamam Anykščių rajono savivaldybės biudžetui. Dėl išsiplėtusių saugomų teritorijų gyventojai gali sulaukti dar daugiau įvairių apribojimų bei draudimų ūkinei ir kitai veiklai.

6 psl.

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorės pavaduotoja Veneta Oršulytė „Anykštai“ sako, jog rajono ir savivaldybės administracijos vadovai priėmė sprendimą nedidinti savivaldybės išlaidų ir neblaivų policijos pareigūnų prie vairo sustabdytą Anykščių seniūnijos seniūną Eugenijų Pajarską grąžinti į darbą.

Iš darbo atleistas giminačio vadovavimo metu

Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmai rugsėjo 6-ąją paskelbė sprendimą, kuriame konstatavo, kad E.Pajarsko atleidimas iš darbo buvo neteisėtas. Priimdamas E.Pajarskui palankų sprendimą, teismas nenagrino seniūno girtumo fakto ir jam skirtos nuobaudos už prasižengimą adekvatumo. O atliekant E.Pajarsko atleidimo iš darbo teisėtumo tyrimą, buvo nustatyta, kad pažeistos

procedūros - seniūnui nesuteikta galimybė tinkamai pasiaiškinti, nenustatytos lengvinančios aplinkybės, pranešimą apie padarytą prasižengimą seniūnui surašė įgaliojimų tam neturėjęs asmuo ir panašūs dalykai.

Teismas nurodė E.Pajarską grąžinti į darbą bei išmokėti jam 8 tūkst. 432,6 eurų kompensaciją už priverstinės pravaikštos laikotarpį nuo balandžio 1 iki rugsėjo 6 dienos.

3 psl.

???

Ar reikia parduotuvėse drausti demonstruoti tabako gaminius?

Vida KAVALIAUSKIENĖ:

- Reikia ne tik drausti, bet ir vengti bet kokios reklamos, kuri neigiamai veikia nesubrendusių žmonių protą - manyčiau, daug gražiau žiūrėti tiek savam pirkėjui, tiek atvykusiems svečiams!

Saulius RASALAS:

- Kiek lūpdažių bekrauna ant lenčių, vis nekyla noras pirkti.

Rytis EIDUKAS:

- Airijoje paslėpta, tik atvykęs galvojau - išvis neprekiuoja tabako gaminiiais, pasirodo, tereikia paprašyti, kažkaip nematau tame bėdos.

Valdas BRAZAUSKAS:

- Laisva Lietuva... Drauskim viską.

(Pagal „Anykštos“ FB. Kalba netaisyta.)

Savivaldybė su Eugenijumi Pajarsku nebesibylinė

Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorės pavaduotoja Veneta Veršulytė „Anykštai“ sako, jog rajono ir savivaldybės administracijos vadovai priėmė sprendimą nedidinti savivaldybės išlaidų ir Anykščių seniūnijos seniūną Eugenijų Pajarską grąžinti į darbą.

Jaunieji Anykščių politikai - liberalas Lukas Pakeltis ir konservatorė Gabrielė Griauzdaitė - Patumsienė - apie E.Pajarsko grąžinimą į darbą kalba visiškai skirtingai.

(Atkelta iš 1 psl.)

Taip pat nurodė toliau skaičiuoti kompensaciją už priverstinį E.Pajarsko nedarbą - nuo rugsėjo 6 dienos iki tos dienos, kol jis pradės dirbti. Kiekviena E.Pajarsko priverstinės pravaikštos diena įvertina 77,01 euro.

Anykščių rajono savivaldybės administracija turi teisę Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmų sprendimą skusti aukštesnės instancijos teismui, tačiau, pasak V.Veršulytės, administracija skundo nerašys. „Nėra ko skusti - plika akimi matome būsimą pralaimėjimą“, - „Anykštai“ sakė Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorės pavaduotoja. Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmų sprendimas dar nėra įsiteisėjęs. E.Pajarskas, ko gero, į darbą negrįš, kol praeis 30 dienų terminas, per kurį galima apskusti teismo sprendimą, nors savivaldybė to ir neketina daryti.

Priminsime, kad E.Pajarskas neblaivus prie automobilio vairo įkliuvo 2018 metų liepo 28 dieną. Jis policijos pareigūnų buvo sustabdytas apie 12 valandą dienos, nedarbo metu (šeštadienį), kelyje Burbiškis - Mačionys. Seniūnui nustatytas 0,7 promilių girtumas. Praradęs vairuotojo pažymėjimą, kuris seniūno darbe yra būtinas, E.Pajarskas rugpjūčio pradžioje išėjo atostogų, o paskui ilgus mėnesius turėjo nedarbingumo pažymėjimą. Pasibaigus nedarbingumui, jis šių metų balandžio 1-ąją buvo atleistas iš Anykščių seniūno pareigų. Įsakymas dėl E.Pajarsko atleidimo iš darbo dar spėtas pasirašyti, kai paskutines savaites Anykščių savivaldybės administracijai vadovavo Audronius Gališanka, kuris yra E.Pajarsko žmonos Audronės pusbrolis. A.Gališanka dėl galimo interesų konflikto nedirbo komisijoje, tyrusioje E.Pajarsko poelgį, tačiau teismo sprendime nurodoma, kad seniūnas iš darbo atleistas administracijos direktoriaus įsakymais.

Jaunųjų politikų tolerancijos lygis skirtingas

E.Pajarskas yra rajono valdžioje esančios socialdemokratų partijos narys. Po to, kai seniūnas įkliuvo neblaivus prie automobilio vairo, jam buvo skirta partinė nuobauda - papeikimas.

Nuomonės apie susiklosčiusią situaciją paklausėme dviejų jaunosios kartos Anykščių politikos lyderių - konservatorės, mero Sigučio Obelevičiaus patarėjos Gabrielės Griauzdaitės - Patumsienės bei liberalo, verslininko Luko Pakeltio.

„Sunkus klausimas. Esu minimaliai įsigilinus. Teismai yra ta institucija, kuri įrodo kaltumą ar nekaltumą“, - atsakymo į klausimą, ar gerai, kad į darbą grįžta neblaivus prie automobilio vairo policijos pareigūnams įkliuvęs seniūnas, bandė išvengti jaunoji konservatorė. Tiesa, ji pridūrė: „Mano aplinkoje, šeimoje vairavimas neblaiviam būtų netoleruotinas“. Perklausta, ar jai yra skirtumas, kas ant jos neblaivus užvažiuos - artimasis ar svetimas žmogus, G.Griauzdaitė - Patumsienė kalbėjo, jog pageidautų, kad visi vairuotojai būtų blaivūs, tačiau kalbėdama apie konkretų žmogų - E.Pajarską - ji akivaizdžiai stengėsi neturėti nuomonės ir aiškino, kad „teisti neturi teisės“.

Kita vertus, liberalas Lukas Pakeltis nevyniojo žodžių į vatą. „Etikos požiūriu, tai, kas vyksta, yra nesu-

vokiamas dalykas. Nesupratu, kaip apskritai valstybės tarnyboje galima vertinti tik juridinę pusę, visiškai ignoruojant moralinius ir etinius dalykus“, - E.Pajarsko grąžinimą į darbą nesąmone vadino politikas. Jis kalbėjo, kad E.Pajarsko atleidimo procesas yra eksmero Kęstučio Tubio bei A.Gališankos palikta „bomba“. „Aš po tokių įvykių iš pareigų būčiau pasitraukęs pats“, - kategoriškai kalbėjo L.Pakeltis.

Advokatas: apeliacija - teismo pasitikrinimas

Advokatų profesinės bendrijos MJM Legal advokatas Algirdas Misevičius, paprašytas „Anykštos“ komentaro apie Anykščių rajono valdžios sprendimą neskusti teismo nutarimo, sakė, jog, matyt, valdininkai įsivertino savo šansus. „Ištatymai numato galimybę į apeliaciją. Nėra taip, kad aukštesnės instancijos teismas visiems ankstesniems sprendimams lyg koks automatas pritarų. Nesu įsigilinęs į jūsų atvejį, tačiau spėčiau, kad dabar valdininkai jau patys mato, kad pridarė nesąmonių“, - „Anykštai“ sakė advokatas.

Remdamasis teismų praktika, A.Misevičius aiškino, kad jeigu seniūnas būtų neblaivus vairavęs darbo metu, procedūriniai dalykai būtų buvę mažiau svarbūs, raštų „vaikščiojimo“ keliai nebūtų pagrindiniu bylos akcentu.

Advokatų profesinės bendrijos MJM Legal advokatas Algirdas Misevičius mano, jog Anykščių valdininkai pagaliau suprato, kad pridarė nesąmonių.

savaitės citatos

Teks pirkti kaip olimpinės atrankos turnyrą?

Kęstutis MAŽEIKA, Aplinkos ministras, apie Anykščių nacionalinio parko įkūrimą:

„Būtina diskutuoti ir apie tai, ne kiek tik norais, bet ir finansais prie Anykščių nacionalinio parko įsteigimo gali prisidėti Anykščių rajono savivaldybė.“

Jefreitoriaus juostelė?

Kęstutis ŠEREPKA, Anykščių regioninio parko direktorius, apie tai, kokia būtų nauda iš Anykščių nacionalinio parko:

„Tai nebent duotų daugiau garbės.“

Protingas mokosi iš svetimų klaidų...

Veneta VERŠULYTĖ, Anykščių savivaldybės administracijos direktorės pavaduotoja, apie tai, kodėl neskustis teismo sprendimo dėl Eugenijaus Pajarsko grąžinimo į darbą:

„Nėra ko skusti - plika akimi matome būsimą pralaimėjimą“.

Ne visi tiek valios turi...

Lukas PAKELTIS, verslininkas ir politikas, apie tai, kaip elgtis, atsidūręs E. Pajarsko vietoje:

„Aš po tokių įvykių iš pareigų būčiau pasitraukęs pats.“

Paprastai būna, jog jeigu durnas, tai ilgam...

Algirdas MISEVIČIUS, advokatas, apie tai, kodėl, jo nuomone, Anykščių savivaldybės administracija neskundžia teismo sprendimo dėl Eugenijaus Pajarsko grąžinimo į darbą aukštesnės instancijos teismui:

„Spėčiau, kad dabar valdininkai jau patys mato, kad pridarė nesąmonių.“

Ir namo nepabėgs. Toli...

Tomas ZUBRICKAS, verslininkas, apie Anykščiuose dirbančius statybininkus iš Tadžikijos:

„Darbus, kuriuos jie yra išmokę, - atlieka kokybiškai, nekelia jokių problemų dėl darbo drausmės.“

Išsiaiškinsit nors, ar vandens nebijo...

Dainius ŽIOGELIS, Anykščių rajono vicemeras, apie amfibijos-žoliapjovės išbandymą:

„Bent jau į kokią mažą balą ją reikėtų nuvežti.“

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Geriausias paminklas partizanams

Rugsėjo 7-ąją, pirmąjį rudens šeštadienį, vyko tradicinis partizanų pagerbimo renginys Trakiniuose (Kurklių sen.). „Trakinių partizanai“ rengiami nuo 2005-ųjų, tačiau pirmieji „partizanai“ buvę bendraminčių pasibuvimai, o atsakydamas į klausimą, kelintas viešas renginys vyko šiemet, istorikas dr. Norbertas Černiauskas juokėsi, jog, kaip ir dera istorikui, jau pametė skaičių.

Mokslų daktarai Mindaugas Nefas ir Norbertas Černiauskas Trakiniuose su 90-uoju gimtadieniu sveikino tremtinę Primą Petrylienę.

Šių metų „Trakinių partizanų“ renginyje žurnalistas ir keliautojas Vytautas Radzevičius skaitė pasakaitą „Kaip ir kiek galima atrasti Lietuvos keliaujant po pasaulį“, dr. Mindaugas Nefas pristatė savo knygą „Dvasios aristokratai. Lietuvos šaulių sąjungos siekiai ir realybė 1919–1940 m.“, istorikas Antanas A. Terleckas kalbino rezistentą kunigą Julijų Sasnauską, vyko susitikimas su bioarcheologe Justina Kozakaite (tema - „Kaip šiuolaikinės technologijos padeda įminti partizanų karo mįsles?“),

koncertavo bardas Mindaugas Valiukas, o dizaineris Giedrius Paulauskas pristatė išskirtines partizaniškas uniformas.

Vyko Lietuvos kariuomenės ginkluotės ir amunicijos paroda, partizanaiškai riteriškos dirbtuvės vaikams, Valstybės pažinimo centro edukacijų erdvė.

Nuo 2005-ųjų iš esmės pasikeitė „Trakinių partizanų“ organizatorių statusas. Prieš 14 metų N.Černiauskas ir M.Nefas buvo studentai istorikai, o dabar abu jie mokslų daktarai, aukštųjų mokyklų

dėstytojai, taigi - solidūs žmonės. Tačiau, pasak dr. N.Černiausko, „Trakinių partizanų“ koncepcija, keičiantis jo organizatorių statusui, nesikeitė: programoje neatsirado raudų ir ilgų tuščių kalbų. „Išliko ta pati idėja, jog partizanus galima pagerbti be raudų ir nuolatinės kančios. Mūsų supratimu, toks renginys yra pats geriausias paminklas partizanams“, - „Anykštai“ kalbėjo dr. N.Černiauskas. Jis dėstė, jog paskaitos ir susitikimai nėra mokslinio ar akademinio pobūdžio - tai greičiau mokslu populiarinimas, siekiant atskleidžiamą temą sudominti kuo platesnį sluoksnį žmonių.

Renginys bėgant metams tapo vientisesnis, organizaciniu požiūriu, tobulesnis, o kalbėdamas, kokią naudą davė organizatorių statuso pasikeitimas, dr. N.Černiauskas šypsojosi, kad „dabar su kai kuriais žmonėmis susikalbėti, susitarti yra lengviau.“

„Trakinių partizanai“ turi keletą nuo renginio neatsiejamų simbolių, tokių, kaip bridimas Virintos upe ir ... Nefų šeimyna. Renginio vietą atkerta Virinta, per ją nėra tilto, tik brasta, todėl svečiai aunas batus, raitosi kelnes ir merkia kojas į šaltą upę. Nefų kone kasmet darosi vis daugiau. Dabar jų, su antrosiomis pusėmis ir atžalomis, jau 14. „Trakinių partizanuose“ paprastai dalyvauja bent 50 procentų šios šeimos atstovų, o Dangira Nefienė tradiciškai segi lapuką su partizaniniu slapyvardžiu „Motulė“. Šių metų šventėje tradiciškai lankėsi ir buvęs pirmasis Anykščių rajono meras, profesorius Saulius Nefas.

„Trakinių partizanų“ simboliu yra ir tremtinė Prima Petrylienė, ją „partizanai“ šiemet sveikino 90-ojo gimtadienio proga.

Šiemet „Trakinių partizanuose“ apsilankė apie 400 žmonių, o daugeliui dalyvavimas šiame ren-

ginyje jau tapo tradicija. Organizatoriai kalba, kad pradžioje jaunimas į Trakinius važiuavo vieni, paskui - su antrosiomis pusėmis, dabar - jau ir su vaikais. Belieka laukti anūkų...

Trakinių mūšis vyko 1945 m. birželio 27 d., kai prie Trakinių miško, slėnyje, NKVD kareiviai apsupo Alfonso Bagdono-Aro būrio partizanus. Kautynėse žuvo 32 partizanai, tik keliolikai iš jų pavyko prasiveržti už apsupties. Anykštėno istoriko Gintaro Vaičiūno teigimu, jokiame kitame mūšyje Anykščių rajone nežuvo tiek daug partizanų, kaip Trakiniuose. Prieš juos buvo mestos didelės NKVD pajėgos, kurias galima sudarė 200-300 kareivių. Partizanai buvo įsikūrę atviroje vietoje, Virintos slėnyje, ir neturėjo priedangos prieš kulkosvaidžių ugnį. G. Vaičiūno įsitikinimu, per mūšį turėjo kristi ir nemažai „enkavėdistų“, tačiau tie duomenys nebuvo skelbiami, taigi net ir dabar nėra žinomi. Po mūšio „enkavėdistai“ sudegino tris Trakinių ir šešias gretimo Mackeliškio kaimo sodybas.

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Bridimas per Virintos upę ir nuolat gausėjanti Nefų šeimyna - iškart du „Trakinių partizanų“ simboliai...

Veiklos turėjo ir pats jauniausias jaunimas.

„Trakinių partizanų“ nuotr.

riešvės

Vidmantas ŠMIGELSKAS

Teismo sprendimas grąžinti Anykščių seniūną Eugenijų Pajarską į darbą nėra kiek nuostebino. Juolab kad plačiai sklido kalbos, kad jis tą procesą ir laimės. Tačiau kai perskaičiau devynių puslapių apimties Regi-onų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmų nutartį, buvau šokiruotas. Na, teismo sprendimo nekvestionuosiu (nors norėčiau), nes Lietuvoje teisingumą vykdo teismai, o sprendimus teisėjai priima ne „iš lempos“, o vadovaudamiesi kodeksais, įstatymais, aktais ir teismų praktika.

O bet tačiau - esu apakęs. 0,7 prom. „ipūtęs“ E.Pajarskas šiaip jau dėl savo „pachmielo“

tik išlošė. Per metus trukusių darbo pauzė jis pasitaisė sveikatą, paskui labai normaliai paatostogavo. Anykščių seniūno sveikatos problema, kurią detalizuoti žiniasklaidai draudžia įstatymai, jo neužgriuvo kaip perkūnas iš giedro dangaus: sakykim, tai buvęs kūno remontas, kuris galėjo ir palaukti... Žinia, per „biuletinį“ darbą turintis žmogus gauna išmokas iš valstybės, o jo iš darbo atleisti ligos metu nevalia. Prieš susirdgdamas seniūnas neabejotinai žinojo, kad yra pasirašytas (arba netrukus bus pasirašytas) įsakymas dėl jo atleidimo iš darbo. Sirgti jam pavyko vos ne pusmetį, kol galų gale teko grįžti į darbą. Tiksliau neteko - pirmąjį darbo dieną E.Pajarskas buvo atleistas iš pareigų.

Teismas konstatavo, kad atleidžiant E.Pajarską iš darbo buvo pažeistos procedūros, todėl nuspręsta seniūną grąžinti į darbą ir priteisti jam kompensaciją už priverstinės pravaikštos laikotarpį - po 77,01 euro už kiekvieną nedirbtą darbo dieną. Iki teismo sprendimo priėmimo susidarė solidi 8 tūkst. 432,6 eurų suma, o skaitiklis sukasi ir toliau. Kol seniūnas vėl pradės dirbti, už kiekvieną dieną jam prie bendros sumos bus pridėdama po 77, 01

euro. E.Pajarskas nuo balandžio 1-osios greičiausiai gavo ir bedarbio pašalpą. „Sodros“ konsultantė „Anykštai“ sakė, kad bedarbio pašalpa turės būti grąžinta, tačiau didesnė tikimybė, kad pinigai bus išieškoti ne iš seniūno, o iš jį neteisėtai atleidusio darbdavio, taigi - Anykščių rajono savivaldybės administracijos. Mat žmogus niekuo dėtas, jeigu jo darbdavys idiotas. Na, šito „Sodros“ konsultantė nesakė, bet tokia išvada pasiasi.

Nesu tikras, ar E.Pajarskas ėmė bedarbio pašalpą, tačiau nematau priežasčių, kodėl jis to turėjo nedaryti. Tokiu atveju, jo bendros pajamos per paskutinį pusmetį buvo gerokai didesnės nei seniūno alga. O tuo laiku dar ir dirbti nereikėjo. Pasaka - ne gyvenimas.

E.Pajarsko istorija turėtų kitus valdininkus paskatinti gerti. Mat tie valdininkai, kurie pagirringi neįkliuvo policijai, dirbo kaip durniai, o uždirbo mažiau nei Anykščių seniūnas. Čia tinka rusiškas posakis: „Alus yra maistingas ir naudingas. Deg-

tinė, viskis ir tekila - taip pat. Ypač, kai visa tai sumaišai.“

Akivaizdu, kad teisiškai anal-fabetiškas E.Pajarsko atleidimas iš darbo buvo arba sąmoninga provokacija, arba šiaip kvailumas. Abiem atvejais turėtų būti nustatyti kaltieji. Įsakymo dėl seniūno atleidimo iš darbo rengėjų negalima prie savivaldybės pastato prileisti per šūvio atstumą. Apskritai iš jų reikia atimti kompiuterius, išmaniuosius telefonus, popierių, net kreidą, kad tik, gink Dieve, jie savo gyvenime daugiau nieko nesugalvotų rašyti.

„...Akivaizdu, kad teisiškai anal-fabetiškas E.Pajarsko atleidimas iš darbo buvo arba sąmoninga provokacija, arba šiaip kvailumas...“

Suprasčiau, jog 0,7 prom. girtumas nedarbo dieną prie nuosavo automobilio vairo teisiškai nebūtų

traktuotinas kaip valdininko prasižengimas, už kurį jį dera atleisti iš darbo. Tačiau teismas apskritai nekalba apie bausmės adekvatumą: jis nurodo, konstatuoja tik teisinio Anykščių savivaldybės administracijos valdininkų debilumo laipsnį. Logika sakytu, kad popierių nesutvarkymas užtraukia gėdą jų rengėjams, tačiau niekuo nepalengvina E.Pajarsko kaltės. Promilės dėl to nesumažėja iki

0,3. Kaip buvo, taip ir lieka tos pačios 0,7.

E.Pajarsko procesas sukūrė labai, sakyčiau, gražų precedentą. E.Pajarsko metodiką savivaldybėje galima vystyti toliau. Pavyzdžiui, jeigu mero Sigučio Obelevičiaus patarėja Gabrielė Griauzdaitė - Patumsienė kada nors darbo metu prisigers iki 5 promilių ir Nijolės Dūmanienės motoroleriu ims važinėti administracijos antrojo aukšto koridoriumi, ją nedelsiant iš darbo turi atleisti Anykščių bibliotekos direktorius Romas Kutka. Prieš įsakymo pasirašymą jam, žinoma, taip pat reikės duoti išgerti. G.Griauzdaitė - Patumsienė į administraciją grįš su skydu (čia metafora), pailsėjusi ir su pinigais. Ir visi bus patenkinti. Na, gal išskyrus N.Dūmanienę, motorolerį ir administracijos pastato valytoją.

P.S.

Nesiimu vertinti E.Pajarsko poelgio moralinės ir etinės pusės, o iš praktikos žinau, kad „pachmielas“ yra ne nusikaltimas, o bausmė.

P.P.S.

Premija už „pachmielą“ vis tiek nepriklauso!

Teisus buvo Antanas Sniečkus!

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Jantarny poetų alėjoje ir Salomėjos Neries „Gintarėlių tau nešant delno...“

(Tęsinys. Pradžia - „Anykšta“ Nr 67)

Buvo uždaras uostas

Prie Aistmarių esantis Kaliningradas tarybiniais metais turėjo specifinį uždarojo uosto statusą. Šią informaciją sužinojau tik dabar, lankydamasis Kaliningrado jūrų muziejuje. Tarybų Sąjungoje svarbiausi militaristiniai miestai ne tik kad nebuvo žymimi žemėlapiuose, bet net ir pavadinimų neturėjo, buvo koks nors „objekt nr. 401“. Dar buvo uždarytų miestų kategorija, savotiški miestai valstybės su pasienio kontrolės punktais, pvz., Vladivostokas ar šalia Kaliningrado esantis Baltijskas. O uždarusis uostas sausumos keliais buvo atviras visiems atvykstantiems, bet vandenimis į jį įplaukti galėjo tik tarybiniai laivai.

Kai mieste nėra užsieniečių jūreivių, tai Kaliningradui lyg ir nedėrėjo turėti „laisvo elgesio moterų miesto“ statuso, tačiau, matyt, joms darbo krūvį sugebėjo suteikti ir tarybiniai jūreiviai.

1990-aisiais uždarytame uoste buvo daug importinių „šmutkių“, ten pirmą kartą pamačiau ir varkietiškus ar japoniškus automobilius. Suktesni mūsų dalinio praporščikai 1990-aisiais jau važinėjo „fordais“ ir „golfais“.

Jūrų muziejaus akvariumuose - gražios ir (arba) piktos žuvis, šalia jų nuorodos, iš kokio vandens telkinio jos ištrauktos. Už papildomus mokesčius galima pirkti ekskursijas į laivus. Mes lankėmės povandeniniame laive, nes nė vienas tokiam iki tol nebuvome buvę.

Tarnybos armijoje metais kelis kartus buvau Kaliningrado zoologijos sode. Na, ne tiek daug

kareiviui su ribotu biudžetu pramogų tarybiniam Kaliningrade buvo: kinas, pirtis, zoologijos sodas ir alubaris didžiųjų švenčių proga. Kaliningrado zoologijos sodas didžiai reklamuojamas, nes fašistai sugebėjo taip gudriai įrengti žvėrimis būstus, jog atrodo, kad jie turi laisvę. Mat dalis gyvūnų yra aptverti ne tvoromis, o ... grioviais. Gebelso darbas, ne kitaip...

Kitokia Rusija...

Studentė dukra, švelniai tariant, Rusija neliko sužavėta. Svaresniau, kad Kaliningrado sritis nėra Rusija plačiąja prasme. Arba - tai kitokia Rusija. Srities centras Kaliningradas, kadangi sugriautas per karą, dviprasmiškų jausmų nekelia: nekeliama vokiškų pastatų, todėl rusams neliko, ką niokoti. Kita vertus, Rusijos didmiesčiai daugmaž panašūs į normalius miestus.

Mažesni pajūrio miesteliai sulaukė šiokių tokių investicijų, todėl jie taip pat, bent man, didesnių emocijų nekelia. Graudžiausia Sovietske ir Niemane. Ten dar daug vokiškų pastatų, rūmų išdaužytais langais, baigiamų naikinti gatvių grindinių, kurie kontrastuoja su tarybine netvarka. 75-erius metus rusai naikina tai, ką sukūrė vokiečiai ir vis dar iki galo jų neįveikia. Atrodytų, jog sąmoningai tarp gražių senovinių namų trys metrai virš žemės nutiestos šildymo trasos, namų fasadai išdaryti elektros instaliacijos raizgalynėm, o prie miesto parko vartų pastatyta elektros transformatorinė.

Žemės ūkio Kaliningrado srityje kaip ir nėra. Todėl stebina, kad šalia sienos, prie pat Kybartų, šimtai hektarų dirbamų laukų. Bet prie sienos pakalbintas benzino „verslininkas“ paaiškino, kad rusų laukus dirba žmonės iš Kybartų, pasak pašnekovo, jie Rusijoje žemės ūkio bendrovę sukūrė.

Visgi tai, jog žemės Kaliningrado srityje dirvonuoja, - absoliučiai pateisinama. O kas jas turėtų dirbti? Po karo Kaliningrado srityje vokiečių neliko. Jų vietą užėmė kolonizatoriai rusai - kariai ir klajojantis proletariatas. Žemės ūkio Kaliningrado srityje

Visus bėgius nuardė, bet tuos, kurie eina per gatvę, - pamiršo...

turėtų imtis rusų karių ar proletariato palikuonys? Kodėl? Juk didžiojoje Rusijoje, net juodžemio srityse, net ir tie žmonės, kurių šaknys tame pačiame kaime nuo mongolų totorių laikų, bulves tebesodina kastuvu ir nusikasa liepą, mat jei nespėsi laiku nuskasti, tai kaimynai ir tavo bulves nakčia nukas...

Didžiojoje Rusijoje geriau nei Kaliningrade. Lengviau. Mane mažiausiai slegia nauji miestai, kur ne tik vokiečių, bet ir caro palikimo nerasta. Vientisa netvarka, chaosas, kuris neskaudina, neerzina. Tų miestų rusai nenugyveno, nebuvo ten, ką sunaikinti, jie ten savąjį pasaulį kūrė tokį, kokį jį įsivaiduoja, koks jiems priimtinas. Kreiva, šleiva, kiaura... Bet tai jų. Nuosava ir autentiška.

Palangos gintaras iš Kaliningrado

„Pliužnomės“ gintaro kasyklų mieste - Jantarny. Ko gero, tai geriausia vieta pasyviui poilsui Kaliningrado srityje. Jantarny pliažė - dušai, mokami gultai, vos ne iki jūros vedantys mediniai tilteliai, pilna kioskelių, kur gali gauti šviežios keptos žuvies ir alaus. Žodžiu, yra visko, ko reikia pajūrio palūdimiui. Šalia jūros tvarkingas parkas, kurio net kičiniai baibokais nepajėgta sudarkyti.

Jantarny centras - modernus, šiuolaikiškas. Visas po „euroremonto“. Tiesa, yra labai aiški riba tarp „euroremontuoto“ miesto ir tos dalies, iki kurios investicijos dar neatėjo. Žengi lemiamą žingsnį - ir šaligatviai baigiasi, miesto ribas reikėtų skirti užrašų: „Welcome to 1990“. Miesto banką radau tame 1990-ųjų mieste. „Girgžt“, - pasakė praveriamos suklypusio medinio banko durys.

Tame pačiame miesto kvartale, mažoje krautuvėlėje, vieniša žiovavo pardavėja. Nusprendžiau revizuoti cigarečių kainas ir, kai pardavėja nudengė maršką nuo slaptos cigarečių prekystalio (Rusijoje jau keleri metai draudžiama eksponuoti parduodamus tabako gaminius), ėmiau jos klausinėti, kiek kurios cigaretės kainuoja. „Sakykit konkrečiai, ko norit, ir netrukdykit!“ - pyko

moteriškė. Žodžiu - pirk, nesiainkines, kiek kainuoja, čiuožk iš krautuvės ir netrukdyk žiovauti...

Jantarny - dešimtys gintaro dirbinių parduotuvių ir gintaro muziejus. Skelbiama, kad beveik visas pasaulio gintaras guli Kaliningrado srityje - čia yra 80-90 proc. pasaulio gintaro išteklių. Tad tikėtina, jog kai moterys Palangoje perka lietuvišką gintarą, jis tiek pat lietuviškas, kiek ir ankstyvosios braškės.

Šalia Jantarny - atviro gintaro kasyklos. Kai prieš dvidešimt metų lankydamiesi Jantarny priėjome prie kasyklos tvoros, greitai prisistatė „Kalašnikovu“ ginkluotas kareivis. „Iš akių matau - esate gintaro vagys. Bėkit, šausiu“, - būtų švelniai paaiškines kareivėlis, bet nespėjo: patys nevyti nuėjome į šalį, nors kasykla ir labai graži, beveik tiek pat, kaip ir didelis žvyro karjeras.

Prieš keletą metų bankrutavo Jantarny gintaro kombinatas, tačiau arba jis feniksavosi, arba jo vietoje atsidarė kitos įmonės - mat informaciniuose leidiniuose nurodoma, jog viena iš didžiausių miesto pramogų - ekskursijos į gintaro kombinatą. Panašu, kad ir kareivių su automatais karjere nebėra.

Reklaminiame leidinyje nurodoma, kad vaikščiodamas Jantarny pliažą lengvai prisirinksi visą degtukų dėžutę gintaro. Tiesa, kiek laiko teks vaikščioti - valandą, parą ar savaitę - nėra nurodoma.

(Bus daugiau)

Nuoga moteris Jantarny miesto herbe.

Autoriaus nuotr.

Jantarny miesto pliažą ir jo lankytojų galima tik pavydėti.

Anykščiuose svajojama įkurti nacionalinį parką

Aplinkos ministras Kęstutis Mažeika apie Anykščių nacionalinio parko įkūrimo galimybes kalbėjo labai aptakiai. BNS nuotr.

(Atkelta iš 1 psl.)

Apie tai, kad norima steigti Anykščių nacionalinį parką, kalbėta praėjusį mėnesį, kai Anykščiuose lankėsi Aplinkos ministras Kęstutis Mažeika. Tiesa, šiai temai susitikime su ministru skirta tik epizodinė dalis, apie Anykščių nacionalinio parko įsteigimo galimybes pasisakė tik pats Aplinkos ministras Kęstutis Mažeika.

„Apie tai diskusijos vyko tik saugomų teritorijų tarnybos viduje. Prieš keletą metų buvo parengtas pirminis projektas, tačiau jis buvo atmetas dėl nepamatuoto saugomų teritorijų stambinimo, dėl kurio nukentėtų nemažai regioninių parkų. Saugomų teritorijų stambinimas dėl biurokratinio aparato mažinimo nėra esminė problema. Esminė problema yra išlaikyti tas vertybes, kurios yra regionuose. Apie tai mes kalbėjome su Seimo nariu Antanu Baura, Anykščių rajono meru Sigučiu Obelevičiumi. Manau, kad apie Anykščių nacionalinio parko atsiradimą galime diskutuoti. Reikia įvertinti kitų šalių praktiką, kad tai atneštų kuo daugiau naudos savivaldybei, gyventojams, pritrauktų daugiau turistų. Pamatas tam, manau, yra. Įvertinus plusus ir minusus, susidėliojus prioritetus, ta diskusija gali vykti“, - sakė aplinkos ministras K. Mažeika.

Tiesa, aplinkos ministras iš anksto perspėjo, kad Anykščių nacionalinio parko steigimas nebūtų grįstas tik gerais norais.

„Būtina diskutuoti ir apie tai, ne kiek tik norais, bet ir finansais prie Anykščių nacionalinio parko įsteigimo gali prisidėti Anykščių rajono savivaldybė“, - pabrėžė K. Mažeika.

Anykščių regioninio parko direktorius Kęstutis Šerepka „Anykštai“ sakė, kad idėja apie Anykščių nacionalinio parko įsteigimą pakankamai seniai pirmasis iškėlė saugomų teritorijų ideologas, iš Kurklių kilęs profesorius Paulius Kavaliauskas. K. Šerepka prisipažino, kad, kaip anykštėnas, tokia idėja jis palaiko, bet teigė bijantis, kad ji pla-

tesnio palaikymo nesulauks.

„Šiai dienai nacionaliniai parkai veikia nacionaliniuose regionuose - Aukštaitijoje, Dzūkijoje, Žemaitijoje. Antro parko Aukštaitijai kurti jau nebeišeit“, - svarstė K. Šerepka.

Pasak K. Šerepkos, tiek regioninių, tiek ir nacionalinių parkų užduotis yra vienoda - saugoti gamtą. Paklaustas, ką nacionalinio parko statusas duotų Anykščiams, K. Šerepka svarstė: „Tai nebent duotų daugiau garbės.“

Beje, įsteigus Anykščių nacionalinį parką, greičiausiai išsiplėstų saugomų teritorijų ribos, tad kiltų dar daugiau apribojimų, pavyzdžiui, užsiimant ūkine veikla ar vykdant statybas. Lyg tarp kitko K. Šerepka prisiminė, kad saugomų teritorijų plėtros gyventojai dažnai nepageidauja.

„Prieš 6 - 7 metus buvo bandoma įkurti Suvalkijos nacionalinį parką, tačiau dėl to kilo didžiulis gyventojų pasipriešinimas ir projektas buvo neįgyvendintas“, - prisiminė K. Šerepka.

Plačiau kalbėtis apie tai, kas anykštėnų lauktų įsteigus Anykščių nacionalinį parką, Anykščių regioninio parko direktorius sakė nematantis prasmės.

„Sunku prognozuoti, kas būtų, jeigu būtų. Mūsų steigėjas - Valskybinė saugomų teritorijų tarnyba - idėjai įsteigti Anykščių nacionalinį parką lyg ir galimybės nemato, todėl galima prognozuoti tik iš fantastikos srities“, - pokalbį šia tema užbaigė K. Šerepka.

Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius „Anykštai“ sakė, kad mintį apie Anykščių nacionalinio parko įkūrimą aplinkos ministro K. Mažeikos vizito metu vėl iškėlė dėl to, kad kitais metais numatytos valstybės lėšos regioninių parkų teritorinių planavimų pakeitimams.

„Prasizondavome, bet pritarimo iš Saugomų teritorijų tarnybos steigti Anykščių nacionalinį parką kol kas negavome“, - prisipažino S. Obelevičius.

Paklaustas, kodėl Anykščiuose reikėtų kurti nacionalinį parką, S. Obelevičius kalbėjo: „Tai yra rimtesnis statusas. Lėšos didesnės ir visa kita.“

Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius teigia, kad įsteigus Anykščių nacionalinį parką atsirastų daugiau darbo vietų.

Didžiausias kliuvinys įsteigti Anykščių nacionalinį parką, pasak S. Obelevičiaus, yra tas, kad nacionaliniai parkai veikia regioniniu lygmeniu, tačiau yra minčių siekti istorinio nacionalinio parko.

„Tačiau vėl problema, kad jis pereitų į Kultūros ministerijos žinią. O kas yra blogai? Tai, kad Kultūros ministerija pinigų neturi“, - juokėsi Anykščių rajono meras.

Prieš beveik dešimtmetį, kaip priminė Anykščių regioninio parko direktorius K. Šerepka, norint įkurti Suvalkijos nacionalinį parką, gyventojai tam aršiai prieštaravo. Žmonės teigė, kad 10 tūkst. ha saugomos teritorijos dėl įvairių draudimų varžys jų gyvenimus. O kokią naudą duotų nacionalinis parkas anykštėnams?

„Anykščių nacionaliniame parke dirbtų didesnė administracija, būtų daugiau darbo vietų. Tais pačiais sprendimais iš saugomų teritorijų būtų galima išmesti gyvenvietes,

ūkinių laukus, kad gyventojų nevaržytų įvairūs draudimai“, - kalbėjo S. Obelevičius.

Priminsime, kad siekiant išsaugoti vertingiausias gamtos ir kultūros požūrius šiaurės rytų Aukštaitijos teritorijas, 1992 metais buvo įkurtas Anykščių regioninis parkas. Anykščių regioninio parko bendras plotas siekia 15 tūkst. 459 ha. Anykščių regioninio parko tikslas yra išsaugoti Šventosios slėnį su senvagėmis, eroziniais atragiais ir raguvomis, Kurklių eroziniu cirku, Anykščių šilėlių su Šventosios salpinėmis pievomis ir Būdragaidžio liūninio tipo ežerėliu, Rubikių-Mūšėjaus ežeryną su salomis, Anykštos ir Virintos senslėnius, Storių takoskyrinį moseninį masyvą; taip pat išsaugoti kultūros vertybes, tarp kurių Šeimyniškių, Liudiškių, Piliakalnio, Buivydytų, Bijeikių piliakalniai, Burbiškių dvaro sodyba, Anykščių senamiestis.

Anykščių regioninio parko direktorius Kęstutis Šerepka mano, kad Anykščių nacionalinio parko įsteigimas nebent duotų daugiau garbės.

šiuo pinys

Seniūnai. Ilgos ir nesėkmingos Viešintų seniūno paieškos galų gale baigis. Konkursui į Viešintų seniūno vietą registruoti 7 pretendentai. Viešintų seniūnija nuolatinio seniūno neturi jau nuo 2016-ųjų metų rudens. Iki tol skelbti keli konkursai neįvyko. Redakcijos duomenimis, pretendentai į Viešintų seniūno postą registravosi mažiausiai du buvę rajono valdžios vyrai. Įvyks ir Andrioniškio seniūno konkursas. Į šį konkursą registravosi net 8 pretendentai. Abu konkursai bus surengti antroje rugsėjo pusėje.

Šluoja. Paskutines dienas prieš uždarymą dirbančioje Anykščių Vilniaus gatvės „Norfoje“ - masiniai išpardavimai. Kai kurioms prekėms taikomos net 90 proc. nuolaidos. Prekių lentynos penktadienį jau buvo apytuštės, tačiau nuolaidų medžiotojai vis tiek rado, ką pirkti: prie kelių veikiančių parduotuvės kasų rikiavosi pirkėjų eilės, dauguma jų - su pilnais krepšiais.

Pensijos. Vyriausybė trečiadienį įpareigojo vienintelį Lietuvos pašta iki 2026 metų pabaigos nešioti pensijas. Šiuo metu daliai senjorų pensijas į namus Anykščių rajone pristato UAB „Rausidas“ darbuotojai - pensijas į namus rugpjūtį gavo beveik 5 tūkst. Anykščių rajono pensininkų.

UAB „Rausidas“ pensijas nešios iki tol, kol pasibaigs sutartis su „Sodra“. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija siūlo, kad, pasibaigus sutarčiai, pinigų pristatytų tik Lietuvos paštas.

Rinkimai. Artėjant Tarptautinei mokytojų dienai, Anykščių rajono savivaldybė pakvietė rinkti geriausių metų mokytoją. Kandidatūras turi teisę siūlyti švietimo įstaigų vadovai, mokytojai, mokiniai, tėvai ir jų organizacijos, savivaldybės administracija. Vardo nominacijos premijos dydis - 2 tūkst. 220 Eur.

Kelionė. Anykščių rajono savivaldybė patikslino delegacijos, kuri rugsėjo 13 - 16 dienomis vyks į Ukrainos Mirgorodo miestą, sudėtį. Kaip jau skelbėme, į Ukrainą vyksta Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius, administracijos direktorė Ligita Kuliešaitė. Dalyvauti miesto šventės renginiuose ir etninės kultūros festivalyje Mirgorode taip pat vyks mero patarėja Gabrielė Griaudzaitė - Patumsienė.

Gaisras. Antradienį Kavarsko seniūnijos Janonių kaime gaisras kilo pirtyje. Atvykus iškvieštiems ugniagesiams, iš medinės vieno aukšto pirties rūko dūmai. Išdegė 1 m² viados sienų.

Pagalba. Pirmadienį Kavarsko mieste, P. Cvirkos g., ugniagesiai iš medžio maždaug 5 m aukštyje išlaisvino katiną ir perdavė jį saviņinkei.

Tiltas. Šią savaitę Anykščių seniūnijos Dvaronių kaime pradėti pakabinamo tilto per Šventosios upę statybos darbai. Darbus atlieka UAB „Tilsta“. „Beždžionių tiltas“ šalia Lajų tako kainuos 227 tūkst. eurų.

Muzika. Jau kelias dienas iš eilės Anykščų mieste galima girdėti skambant dūdmaišiu atliekamus kūrinius. Taip anykštietiška gyvenimą nusprendė pajavairinti pasvalietis Žilvinas Gorodeckas.

šeštadienis 2019 09 21

06:00 Lietuvos Respublikos himnas.
06:05 Daiktų istorijos. (kart.).
07:00 Klausimėlis.lt.
07:10 Bebė ir Tina.
Mergaitės prieš berniukus
09:00 Labas rytas, Lietuva.
09:30 Žinios. Orai.
11:35 Labas rytas, Lietuva.
12:00 Jaguarai. Ypatingos katės
12:55 Neatrasti Kolumbijos kampeliai. Kelionė į Amazonės širdį
13:50 Džesika Flečer 9 N-7
15:28 Loterija „Keno Loto“.
15:30 Žinios. Orai
15:45 Sveikinimų koncertas.
17:30 Žinios. Sportas. Orai
18:00 Muzikinis pokalbių šou „Vakarėja“ su Martynu Starkumi.
19:30 Stilius.
20:25 Loterijos „Keno Loto“ ir „Jėga“.
20:30 Panorama.
20:52 Sportas. Orai.
21:00 Gražiausios poetų dainos.
22:04 Supertėtis N-14.
00:05 Juros periodo parkas 3 N-14. (kart.).

06:40 „Tomas ir Džeris“ (k)
07:10 „Broliai meškinau“. Nuotykių ieškotojai“
07:45 „Nickelodeon“ valanda. Monstrai prieš ateivius“
08:15 „Riterių princesė Nela“
08:40 Avelės ir vilkai

10:15 Tomas ir Džeris
12:00 Klonuotas Adamas
14:00 Eisas Ventura. Naminių gyvūnėlių detektyvas N-7.
15:45 Laukiniai laukiniai vakarai N-7.
17:55 Gyvūnų pasaulis. N-7.
18:30 Žinios.
19:20 Sportas.
19:27 Orai.
19:30 Šrekas 2
21:20 Namai - pragarai N14.
23:15 Tempk jį čia! S.
01:20 San Andreas (k) N-7.

06:15 „Televitrina“.
06:30 „Elena iš Avaloro“
07:00 „Bakuganas. Kovos planeta“
07:30 „Aladinas“
08:00 „Elena iš Avaloro“
08:30 „Virtuvės istorijos“.
09:00 „Gardu Gardu“.
10:00 „Būk sveikas!“.
10:30 „Penkių žvaigždučių būstas“.
11:00 „Misija: dirbame sau“.
11:30 „Svajonių ūkis“.
12:00 „Daktaras Dolitlis“ N-7
13:40 „Užkerėtoji“ N-7
15:45 „Ekstrasensai. Stipriausių mūšis“ N-7
17:25 „Aplink Lietuvą. Žmonės“.
18:30 „TV3 žinios“.
19:17 „TV3 sportas“.
19:22 „TV3 orai“.
19:25 „Eurojackpot“.
19:30 „Turtuolis vargšas“ N-7
21:00 „Mokyns“ N-14

23:25 „Universalioji korta“ N-7
01:15 „Kaip susigrąžinti ją per 7 dienas“. N-14 (kart.).
06:05 „Kvailiai šėlsta“ (k)
07:30 „Mughtaro sugrįžimas. Naujas pėdsakas“ (k) N-7.
08:30 „Kvailiai šėlsta“ (k) N-7.
09:00 Sveikatos kodas.
09:30 Sveikatos kodas televitrina .
10:00 „Apvalioji planeta“
10:35 „Bero Grilso kelionės po Britaniją“
11:40 „Ekstremalūs išbandymai“ N-7.
12:10 „Būk ekstremalas“ N-7.
12:40 „Džeimis gamina Italijoje“
13:50 „Ekstrasensų mūšis“ N-7.
16:30 Raudona linija. N-7.
17:00 Betsafe–LKL čempionatas. Neptūnas - Juventus.
19:30 Muzikinė kaukė.
22:05 Taikdarys N-7.
00:35 Laukinės aistros N14.

06:45 „Akloji“ (k)
07:15 „Pragaro katytė“
08:15 „Daktaras Ozas. Šeimos gydytojo patarimai“ N-7.
09:15 „Tėvas Motiejus“ N-7.
10:40 „Būrėja“ (k)
11:50 „Klasikiniai kepiniai. Anos Olson receptai“
12:20 „Akloji“ (k)
13:20 „Mylėk savo sodą“

14:30 Sveikatos namai (k). N-7.
15:30 Sveikatos namai teleparoduotuvė. N-7.
15:45 „Širdėle mano“ N-7.
17:45 „Akloji“
18:50 „Būrėja“
20:00 „Sunkių nusikaltimų skyrius“ N-7.
21:00 „Byla“ N14.
23:10 Stela Bloumkvist S.
01:00 Seks video S.

06:00 Lietuvos Respublikos himnas.
06:05 Duokim garo!
07:30 Kelias.
07:45 Krikščionio žodis.
08:00 ARTS21.
08:30 Mažesnieji broliai. Pranciškonų kelias Lietuvoje.
09:00 Mano mama gamina geriau!
10:00 | sveikatą!
10:30 Gamtosaugos idėjos
11:00 Pradėk nuo savęs.
11:30 Naktinis ekspresas. Leonidas Donskis.
12:00 Juozo Tumo-Vaižganto 150-osioms gimimo metinėms. Juozas Tumas-Vaižgantas. Dėdės ir dėdienės. Vilniaus mažojo teatro spektaklis.
13:30 Juozo Tumo-Vaižganto 150-osioms gimimo metinėms. Vaižgantas. Kosto Ostrausko monodrama.
14:20 VIII tarptautinis folkloro festivalis „Saulės žiedas“.
15:20 Kultūrų kryžkelė. Rusų gatvė.

15:50 Euromaxx.
16:20 Klauskite daktaro
17:10 Stilius
18:05 Istorijos detektyvai.
18:55 Dauntono abatija 5 N-7.
20:30 Panorama
20:52 Sportas. Orai
21:00 Aštuonkojė N-7.
23:10 Joseph Calleja (tenoras, Malta) su orkestru „Vilniaus sinfonietai“. Dirigentas Vytautas Lukočius.
00:30 Dabar pasaulyje.

06:00 „Televitrina“. 2019. 14 s.
06:15 „Jokių kliūčių!“ (kart.) N-7
07:30 „Iš peties“ (kart.) N-7
08:30 „Simpsonai“ (kart.) N-7
09:00 „Vienam gale kablys“.
09:30 „Statybų gidas“.
10:00 „Autopilotas“.
10:30 „Juokingiausi Amerikos namų vaizdeliai“ N-7
11:00 „Didžioji migracija“ (kart.)
12:00 „Jokių kliūčių!“ N-7
13:00 „Didžioji migracija“
14:00 „Išlikimas“
15:00 „Aliaskos geležinkeliai“ N-7
16:00 „Iš peties“. N-7
17:00 „Sandėlių karai“ N-7
18:00 „Krovinių karai“ N-7
19:00 „Amerikos talentai“
21:00 „Žinios“.
21:45 „Sportas“.
21:50 „Orai“.
22:00 „Karo žirgas“ N-7
Televizija pasilieka teisę, esant reikalui, keisti programą.

01:00 „Karibų piratai. Juodojo perlo“ užkeikimas“ N-7 (kart.)

07.03 Programa.
07.04 TV paroduotuvė.
07.20 „TV Europa pristato. Baltijos slapukė“ .
07.55 „Pasaulio turgūs“ Nica. N-7.
08.30 „Pasaulio turgūs“ Jeruzalė. N-7.
09.00 „Nuostabūs pojūčiai“ N-7.
09.30 Vantos lapas. N-7.
10.00 Grilio skanėstai.
10.30 „Kitoks pokalbis su D.Žeimyte“. Tomas Dapkus.
11.00 Laikykitės ten. Pokalbiai. J. Jankevičius.
12.00 „Inspektorius Luisas“ N-7.
14.00 „Ragana“ N-7.
16.00 Žinios.
16.28 Orai.
16.30 Lietuva tiesiogiai.
17.00 Laikykitės ten. Pokalbiai. A.Vilčinskas.
18.00 Žinios.
18.28 Orai.
18.30 „Vasara tiesiogiai su D. Žeimyte“.
19.00 Dekonstrukcijos su Edmundu Jakilaičiu.
20.00 Žinios.
20.28 Orai.
20.30 „Šviesoforas“ N-7.
21.30 „Pamiršk mane“ N-7.
22.30 Žinios.
22.58 Orai.
23.00 Laikykitės ten. Pokalbiai. L.Kunigėlis.
00.05 „Karo merginos“ N-7..
Televizija pasilieka teisę, esant reikalui, keisti programą.

Pvz.: L I T A R N P C I N A S A Ž A S

L	I	N	T	I	T	A	R	N	P	C	I	N	A	S	A	Ž	A	S
M	S	K	K	S	T	U	A	T	A	S	A	N	P	P	I	M	K	
Y	B	É	A	A	I	O	J	S	P	Ž	I	M	O	R	I	N	I	R
U	P	S	R	U	L	S	A	L	A	O	D	T	A	N	O	T	Š	A
O	K	Š	R	O	R	S	M	Ž	S	E	B	O	S	E	R	O	V	A
A	É	T	N	D	I	U	U	I	I	G	E	M	D	I	A	D	Z	I
N	O	N	E	L	A	L	A	R	G	A	Ž	S	I	T	Š	I	S	D
A	M	I	T	O	K	L	O	T	M	I	A	N	T	E	A	B	R	A
S	L	G	A	R	S	I	R	E	A	K	S	A	I	R	J	I	N	I
É	A	D	I	I	U	J	A	K	B	G	A	L	J	A	U	A	K	N
L	É	R	E	I	M	K	O	R	A	S	M	E	V	D	O	S	I	N
A	N	A	G	M	A	O	D	I	L	V	G	R	A	R	N	I	A	U
K	S	A	I	Š	I	E	S	G	A	K	A	R	A	T	L	A	S	
B	A	R	S	S	U	S	K	A	A	V	I	S	I	M	I	P	K	I
R	A	B	S	N	S	I	I	M	I	A	E	O	R	A	S	A	V	A
S	A	A	A	V	A	T	M	I	S	R	T	É	K	E	S	R	A	S
N	T	R	G	T	I	E	R	N	G	K	Y	S	A	R	T	I	S	K
I	R	I	A	S	R	O	T	A	O	S	N	A	N	E	V	A	R	A
L	A	B	L	I	I	U	S	P	R	A	P	A	Š	K	O	S	V	É

□□□□□□□□□□

Eidami nuo raidės prie raidės, išbraukite duotas raides.

Atsakymas — žodis iš likusių neišbrauktų raidžių.

(Atsakymas spausdinamas 15-ame „Anykštos“ puslapyje).

ANONIMAS
BEGEMOTAS
CINAMONAS
DARBININKAS
DIENORAŠTIS
GAISRAVIETĖ
GALANTERIJA
GLADIATORIUS
JUODVARNIAI
KALENDORIUS
KANARĖLĖ
KARVĖ
KRAŠTOVAIZDIS
KROKODILAS
LABIRINTAS
LAUMŽIRGIS
LINKSMYBĖS
LOTERIJA
MAKIAŽAS
MERGVAKARIS
MIEGMAIŠIS
NUSIKALTIMAS
ORKESTRAS
PAŠNEKOVAS
PAVASARIS
PRIPAŽINIMAS
PROSKYNA
PUOKŠTĖ
RABARBARAS
RAKTIKAULIS
SAVAITGALIS
SLAPTAŽODIS
SUSISIEKIMAS
TARNAUTOJAS
TERMINATORIUS

2019 rugsėjo 21 d. 19 val.

Angelių muziejuje–Sakralinio meno centre
Vilniaus g. 11, Anykščiai

Susitikimas su kino režisieriumi, piligrimu
JOKŪBU VILIUMI TŪRU

Susitikimo metu bus rodomas režisieriaus sukurtas dokumentinis filmas
2013 metais pelnęs Sidabrines gervės apdovanojimą kaip geriausias metų filmas

„Sapnuoju, kad einu“

„Sapnuoju, kad einu“ yra kelių filmų, kuriame pagrindinis herojus bando atsakyti klausimą „kodėl“ jis pėsčiomis išėjo nuo savo namų iki Atlanto vandenyno ir pusei metų poalko žmonių su mažu vaiku. Tai kino dienoraštis apie 4500 km kelionę į save. Tai filmas apie destruktiviją, rekonstrukciją, vertybes, mirtį, gyvenimą, neviltį ir iškėjimą. Tai bandymas įrodyti, kad tokia kelionė gali būti prasminga ir kad sau atleisti įmanoma.

Mielai kviečiame ir lauksime visų, norinčių pamatyti šį filmą, o po peržiūros betarpiškai ir nuolatiniai pobūdžiu susitikimus su režisieriumi

Rugsėjo 21 d., šeštadienį, 19 val. Angelių muziejuje–
Sakralinio meno centre
susitikimas su kino režisieriumi, piligrimu Jokūbu
Viliumi Tūru.

Kuo nustebintume mokslininkus E. Jennerį ir L. Pasterą?

Pasaulio Sveikatos Organizacijos (PSO) duomenimis, kiekvienais metais dėl vakcinacijos yra išsaugoma nuo 2 iki 3 milijonų gyvybių, tačiau šia tema atsiranda nemažai kritikų, kurie viešina mokliškai nepagrįstus faktus ir kelia spekuliacijas visuomenėje. Apie tai, kodėl rizika nesiskiepyti yra daug didesnė nei rizika pasiskiepijus ir kokie populiariausi vakcinacijos mitai klaidina visuomenę, pasakoja šeimos gydytoja iš Vilniaus Elena Šopytė.

Nauja medicinos era, išgelbėjusi milijonus gyvybių

Visais laikais buvo stengiamasi išvengti nepageidaujamų ligų: jau prieš tūkstančius metų žmonės įvairiausiais metodais bandė apsaugoti save nuo raupų ir kitų ligų, o tai palaipsniui atvedė pasaulį į šiuolaikinę vakcinaciją.

1796 m. E. Jenneris atliko eksperimentą, kai paimti pūliniai iš karvių raupais sergančio žmogaus buvo įskiepyti aštuonmečiui berniukui. Po pusantro mėnesio ta pati procedūra buvo pakartota naudojant žmonių raupais sergančiojo pūlius, ir nuo tos akimirkos, kai šis būdas pasitvirtino, prasidėjo nauja medicinos era. Tuomet prie E. Jennerio prisidėjo L. Pasteras, sukūręs vakciną nuo pasiutligės, ir vakcinacijos pasiekimai išibėgėjo.

Pasaulis po vakcinų sukūrimo pasikeitė negrįžtamai: daug gyvybių nusinešusios užkrečiamos ligos likviduotos, sumažėjo sergamumas difterija, stablidge, virusiniu hepatitu B ir kitomis užkrečiamosiomis ligomis, buvo išnaikinti raupai.

Nebebijoma ligų, nes nebėra sergančiųjų aplink

Šiais metais kaip viena didžiausių grėsmių pasaulio sveikatai įvardijamas dvejojimas vakcinacijos nauda. Tiesa, vakcinacijos

Vakcinų sukūrimas pradėjo naują medicinos erą: likviduotos daug gyvybių nusinešusios užkrečiamos ligos, išnaikinti raupai, sumažėjo sergamumas kitomis pavojingomis ligomis.

Nuotr. iš „Santarvės“ archyvo

skeptikų buvo visuomet, tačiau šiais laikais baisiomis užkrečiamosiomis ligomis patys žmonės nebeserga ir aplink save nemato sergančiųjų, todėl jie jų nebebijo, nebemato prasmės skiepytis ir lengviau įsitraukia į antivakcininį judėjimą.

„Dažniausiai tie asmenys, kurie turi tam tikrų kompleksų ar psichologinių problemų, lengviau patiki įvairiausiomis konspiracijos teorijomis ir skleidžia mokliškai nepagrįstus faktus apie skiepus. Išsilavinę ir apsišvietę žmonės neinvestuotų savo brangaus laiko norint paneigti tai, ką pasaulio mokslas ir nesuskaičiuojamas kiekis klinikinių tyrimų jau seniai ištyrė“, – teigia šeimos gydytoja E. Šopytė.

Galimybė pasiskiepyti nemokamai

Lyginant su kitomis pasaulio šalimis, Lietuva gali džiaugtis tuo, kad valstybė finansuoja daug skiepų tiek vaikams, tiek suaugusiems. Taigi, norint išvengti užkrečiamų ligų protrūkių ir apsaugoti ne tik save, bet ir aplinkinius, visi vaikai turėtų būti nemokamai pasiskiepyti nuo 14 infekcijų pagal vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių, suaugę – nuo difterijos, stablidge, rizikos grupėms pri-

klausantys žmonės – nuo gripo, pneumokokinės infekcijos.

Be to, šeimos gydytoja E. Šopytė pabrėžia, jog yra patvirtinta, kad vakcinos praeina daugiau patikrų negu eiliniai vaistai, todėl negalime tikėti nepagrįstomis teorijomis ir rizikuoti savo sveikata. „Gan paradoksalu, kad vaistus vartojantys žmonės tai daro be jokios baimės, nesusimąstydami apie vaisto sudėtį, jo priemaišas bei galimus šalutinius poveikius, tačiau vakcinų vengia galvodami, jog daro sau kažką blogo, nors tai praktiškai yra neįmanoma. Vertėtų nerizikuoti savo sveikata ir skiepytis, nes tai yra vienintelis apsisaugojimo nuo užkrečiamų ligų kelias“, – teigia ji.

Mokliškai neįrodyti mitai ir tikrovė

Tikriausiai dauguma esame girdėję įvairiausių teorijų apie tai, kad vakcinos yra nesaugios ir vertėtų rimčiau vertinti nepageidaujamas jų reakcijas. Kaip bebūtų, kompetentingi medikai teigia, kad visos vakcinos, kaip ir visi kiti vaistai, gali sukelti tam tikras reakcijas, skirstomas į vietines ir bendras. Remiantis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos reikalavimais, Europoje, o kartu ir Lietuvoje, veikia farmakologi-

nio budrumo sistema, kuri skirta nustatyti, įvertinti, stebėti bei perspėti apie galimą nepageidaujamą poveikį į vaistą ar vakciną. Lietuvoje apie tokias reakcijas sveikatos priežiūros specialistai ir registracijos teisės turėtojai privalo pranešti atitinkamoms tarnyboms. Pranešimai yra analizuojami, o pasikeitimas tokia informacija užtikrina pacientų saugumą.

Be to, dažnai tėvai jautriai reaguoja į savo vaikų skiepimą ir mano, jog tai gali išbalansuoti kūdikio imuninę sistemą, sukelti autizmą ar net staigią mirtį. Anot šeimos gydytojos E. Šopytės, nuo pat gimimo kūdikio imuninė sistema pradeda kautis su tūkstančiais mikroorganizmų, kurie atsiranda ant jo kūno paviršiaus, ir tai – visiškai natūralus procesas. Naujagimio imuninė sistema tam puikiai prisitaikiusi, kuri, atsakydama į mikroorganizmų, patenkančių iš aplinkos, poveikį, pasigamina savo gynybinių pajėgumų, tarp jų ir antikūnų. Vakcinos imituoja užsikrėtimą patogeniniais mikroorganizmais, o įskiepyti vakcinų antigenai sužadina imunines reakcijas, tačiau nesukelia jokių žymesnių patologinių pokyčių – ligos požymių.

Geriau užsikrėsti ir persirgti liga natūraliai nei pasiskiepyti – dar vienas mitas, neturintis jokių sąsajų su tikrove. Imunologai ir kiti medicinos ekspertai pabrėžia, kad skirtumas tarp vakcinacijos ir imunizacijos yra tas, kad už imunitetą yra mokama tam tikra kaina: po poliomielito skiepo suleidimo gali paskaudėti ranka, tačiau natūraliai užsikrėtus šia liga žmogus gali išvystyti paralyžius, užsikrėtus hepatitu B gali pasireikšti įvairūs kepenų negalavimai, natūrali

vėjaraupių infekcija gali sukelti pneumoniją, ir tai tik maža dalis pavyzdžių, kurie gali ištikti žmogų, žaidžiantį su savo sveikata.

Atsisakymas skiepytis negalvojant apie pasekmes

Gerai vakcinacijos rodikliais laikoma, kai pasiskiepytųjų skaičius šalyje ir jos regionuose siekia 90–95 proc. tikslinės grupės asmenų. Skiepijant pagal Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių, iki 2009 m. buvo pasiektos aukštos skiepimų aprėptys (94–99 proc. pasiskiepytų asmenų įvairiose amžiaus grupėse), leidžiančios suvaldyti užkrečiamąsias ligas, tačiau analizuojant daugiametes tendencijas matyti, kad vaikų vakcinacijos aprėptys vis mažėja, keldamos grėsmę visiems aplinkiniams. Antivakcininis judėjimas visuomenei nekelia pavojaus tik tuomet, kai tai nedaro įtakos kolektyviniam imunitetui, kuris yra įgyjamas tada, kai 95 proc. žmonių yra pasiskiepyti.

Jeigu tikėsime įvairiais mitais ir nesiskiepytume – nebeliks kolektyvinio imuniteto, o baisios ligos galės vėl išlįsti į dienos šviesą. Ne veltui PSO perspėja, jog per paskutiniuosius 50 metų užkrečiamų ligų paplitimas išaugo net 4 kartus, o į tai vertėtų žvelgti itin atsakingai ir pasiskiepyti. Svarbiausia nebijoti naudotis šia gyvybę ir sveikatą saugančia priemone, ir tikėti tik kompetentingų specialistų nuomone, nes visi jie teigia, jog rizika nesiskiepyti ir sulaukti negailestingų pasekmių yra daug didesnė nei rizika pasiskiepijus.

Užsak. Nr. 1004

Projektas „Būk atsakingas!“ yra finansiškai remiamas Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo, kurį administruoja LR sveikatos apsaugos ministerija.

Rinkis
Gyvenimą

Japonų muzikantų koncertas Troškūnuose dovanojo klausytojams kelionę po pasaulio kultūrą

Rugsėjo 12 dienos vakare Troškūnų Šv. Trejybės bažnyčios požemių menėje vyko gyvo garso koncertas „Senų draugų baladės“. Koncertavo japonų duetas – Yuki Deai ir Hideki Sikomizu.

Koncertas prasidėjo muzikantų iš Japonijos pristatymu: įžanginį žodį tarė Troškūnų klebonas Saulius Filipavičius. Jis pabrėžė, kad į Troškūnus atvykę klausytojai pirmieji išgirs muzikantų atliekamą programą, kuria tik kitą dieną, rugsėjo 13, galės mėgautis Vilniaus publika.

Koncertas, atliekamas Yuki Deai ir Hideki Sikomizu, iš tikrųjų tapo tikra gurmantiškos muzikos puota, kurioje puikiai derėjo ir tradiciniai, archaiški japonų muzikos instrumentai, ir modernūs, elektroniniai klavišiniai, ir klasikiniai styginiai. Archaikos ir modernumo, tradi-

cijos, klasikos ir šiuolaikinio gyvenimo būdo bei kultūros jungtis pabrėžė ne tik instrumentai, atlikimo būdas bei technika, bet ir atlikėjų sceninė apranga: pianistas Yuki vilkėjo japonų nacionaliniu kostiumu, avėjo specifinį japonišką apavą, jo galvą puošė ypatinga, aukšta, ritualinė galvos apdangalą primenanti skrybėlė, o Hideki apdaras buvo labai šiuolaikiškas, artimas populiarios roko muzikos stiliškai.

Beje, koncertą pradėjęs Yuki Deai su publika sveikinosi lietuviškai: „Labas vakaras. Mano vardas Yuki. Aš groju tradicinę

Ona JAKIMAVIČIENĖ

muziką“. Jo atliekama muzika (muzikantas grojo ir itin archaišku pučiamuoju japonų liaudies instrumentu, ir moderniu elektroniniu pianinu) leido pajusti Dėkančios saulės šalies žmonių dvasios savitumą ir šiuolaikinio pasaulio dinamiką, ir amžinuosius, universaliuosius grožio ženklus.

Antroje koncerto dalyje pasirodęs Hideki Sikomizu visus užbūrė ir išskirtiniu vokalų, ir virtuoziška gitaros technika. Jo atliekamos dainos suteikė klausytojams galimybę tapti jo bendrakeleiviais kelionėje po pasaulį, pajusti jo kultūrų įvairovę, pasinerti į laiko ir istorijos tėkmę. Hideki japoniškai dainavo apie meilę, Paryžių, japonų animaciją, draugus, keliones. Atliekdamas dainą „Tapu dan-

ce“, kvietė visus šokti tokį visiems žinomą ir visų mokamą „tapu tap“ šokį. Į Hideki kvietimą atsilies vienas žiūrovas, o į šokį įsijungęs Yuki, ragindamas ir aktyvindamas klausytojus, melodingai prodainiu šūkčiojo: „Mano vardas Yuki, jeigu jums linksma, sakykit „taip“, į sveikatą“. Koncertas nepaliko abejingų: publika negailėjo aplo-dishmentų, susižavėjimo šūksnių, garsių ovacijų. Koncerto pabaigoje žiūrovai plojo atsistoję ir priprašė atlikėjus atlikti „bisinį“ numerį. Hideki Sikomizu ir Yuki Deai, dėkodami klausytojams, žavėjosi publikos gebėjimu justai meną ir išreikškė viltį, kad šis koncertas – ne paskutinis susitikimas su nuostabiais Troškūnų požemių menės žiūrovais. Aplodishmentams nerimstant, žavingasis „poliglotos“ Yuki, taręs lietuviškai „labnakt“,

Japonų muzikantai Yuki Deai ir Hideki Sikomizu koncertavo Troškūnų bažnyčios požemių menėje.

Organizatorių nuotr.

baigė šį neeilinį koncertą, dovanojusį klausytojams galimybę pažinti Japoniją ir išgirsti pasaulį.

Seniūnaičio rūpesčiai

Svėdasų seniūnijos Kunigiškių I kaime gyvenančiam Pranui Maišeliui vietiniai žmonės jau penktą kadenciją patiki visuomenines seniūnaičio pareigas.

Sodiečiai savo pasitikėjimą seniūnaičiu dar kartą išreiškė rugsėjo 12-ąją Svėdasų krašto (Vaižganto muziejuje) organizuotame rinkiminiame susirinkime.

Pranas Maišelis jau penktą kartą išrinktas seniūnaičiu.

Bendraujant su kunigiškičiais, visi kalbinti žmonės „Anykštai“ Praną apibūdino tikrai gerais žodžiais. Esą juo galima pasitikėti, jeigu ko prireiks – seniūnaitis visuomet ateis į pagalbą. Nors ir turėdamas pakankamai savų rūpesčių, suranda laiko pasirūpinti ir kaimo reikalais. Nemėgsta daugžodžiauti, dalyti pažadų, o ima ir padaro, sutvarko - ko pats neįstengia, kreipiasi dėl kunigiškičių problemų į aukštesnes valdžios institucijas. Kaip tas garsiosios Vaižganto apysakos „Dėdės ir dėdienės“ veikėjas Mykoliukas, vis kviečiamas, prašomas, siunčiamas: „Mykoliuk, šen, Mykoliuk, ten...“

Pranas Maišelis ne vieną dešimtmetį gyvena Kunigiškiuose. Čia jis savas, pažįstamas. Kunigiškiai – vienas didžiausių kaimų Svėdasų seniūnijoje. Garsėja darbščiais ūkininkais, tvarkingomis sodybomis, gausiai ekskursijų lankomu Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejumi, veikiančiu restauruotame istorijos paminkle – buvusioje Kunigiškių pradžios mokykloje.

Anądien, bendraudamas su seniūnaičiu, pasiteiravau Praną: „O gal Kunigiškiuose visi gyvena be jokių problemų ir rūpesčių, gal seniūnaičiui net nėra ką veikti?“ Pašnekovas tikrai šyptelėjo: „Būtų gerai taip gyventi. Deja, ir Kunigiškiuose, kaip ir visur, netrūksta prolemų. Bet jeigu nieko nedarysi, nesirūpinsi, nespėsi, tai pačios problemos neišsispręs, rūpesčiai patys, kaip kokie debesys, dangumi nenuslinks.“

Seniūnaitis pasidžiaugia, kad jau pajudėjo reikalai dėl vandentiekio perdavimo UAB „Anykščių vandenys“. Ši įmonė jau senokai rūpinasi vandens tiekimu kaimyniniame Vaitkūnų kaime. Vaitkūniečiai džiaugiasi, kad jie jokių problemų nebeturi, gedimai operatyviai šalinami, vandens apskaitai gyventojų namuose įrengti skaitikliai, įrengus nugeležinimo įrenginius, žymiai pagerėjo vandens kokybė. Todėl ir kunigiškičiai savo gyvenvietės vandentiekio tinklus nusprendė perduoti „Anykščių vandenims“. Kol kas dar tvarkomi organizaciniai reikalai, ruošiami dokumentai, bet šis klausimas jau sprendžiamas. Pasitaikius trasoje gedimams, į pagalbą irgi jau atskuba anykštėnai – būsimieji šios paslaugos teikėjai.

Dar labai aktuali problema – šiukšlių surinkimas prie Kunigiškių

kaimo kapinių. Tvarkydami artimųjų kapus, žmonės šiukšles supila kapinių teritorijoje į krūvas, o vėjas jas ištaršo. Seniūnaitis tai jau aptarė su Svėdasų seniūnijos vadovais. Planuojama artimiausiu metu sukalti didžiulę dėžę, į kurią galima būtų pilti šiukšles, o jas rudenį išvežtų komunalininkų technika, kaip tai daroma ir prie kitų kapinių. Pasak Praną Maišelio, anksčiau gyventojai turėjo nusiskundimų dėl prasto kelio į kapines. Seniūnija pasirūpino, sutvarkė. Žinoma, reikėtų geriau, kokybiškiau paremontuoti ir kelią per gyvenvietę, užlyginti asfalte atsiradusias duobes. Kaip ir kasmet, duobės pagal galimybes „palopomos“, bet greitai jų vėl atsiranda, tad ir vėl tenka vargti, kad nebūtų daugomos transporto priemonės.

Pašnekovas pasidžiaugė, kad visame didžiuliam Kunigiškių kaime visiškai nėra tuščių sodybų, o tai kitose vietovėse gana dažnas reiškinys. Jei tik koks namas ištuštėja, tuoj pat atsiranda pirkėjas ir jį nuperka, ten įsikuria. Šiuo metu tėra tik vienas toks namas, bet ir jis parduodamas per nekilnojamojo turto firmą. Tiesa, kai kur gyvenama tik tai šiltuoju metų laiku, o žiemą sodybos ištuštėja. Senesnius, silpnės siveikatos tėvus žiemai vaikai išsiveža į miestus, orams atšilus, vėl parveža į gimtuosius namus. Todėl nebūna tokių gyventojų, kurie patys negalėtų pasikūrenti krosnies, savi pasiirūpinti. „Vieni kitus žmonės gerai pažįsta, žino, jeigu kam kokia pagalba reikalinga, padeda patys arba praneša“, – sako seniūnaitis. Ir priduria, jog bendruomeniškumui ugdyti, tarpusavio santykiams vystyti, pažintims užmegzti ir joms plėtoti labai padeda kaimo gyventojų sambūriai. Kai pirmą kartą tokį suėjimą organizavo, kai kas labai skeptiškai buvo nusiteikęs, pranašavo, kad niekas nesusirinks, kad „atėjūnai“ nenorės bendrauti ir panašiai. O susirinko gausiai: suėjo, suvažiavo su šeimomis, mieliai atėjo, mezgė pažintis, bendravo ir nauji gyventojai. Žodžiu, panašius suėjimus planuojama daryti ir ateityje.

Ne viskas eina kaip „sviestu paptęta“ ir Kunigiškiuose. Kaimo gatvė nusidriekusi per kilometrą, namų daugybė. Seniūnaitis stengėsi, kad visi namai būtų paženklinėti vienodais, tvarkingais numeriais,

siūlėsi užsakyti numerius gaminančioje firmoje. Tačiau bendros kalbos su gyventojais tuo klausimu nesurado. Vieni aiškino, kad numerius jau turi pasigaminę ar nusipirkę, kiti tvirtino patys pasirūpinsiantys namų numeraciją, atsirado ir tokių, kurie apie kokius nors numerius net girdėti nenori: neketina tam leisti pinigų ir namus paženklinėti. Dar nerimą kelia ir tai šen, tai ten pasirodantys palaidi šunys. Atrodo, žmonės supranta, kokia tai problema, šunis prisiriša, susitvarko, o po kurio laiko tai vienas, tai kitas šunėkas vėl laksto, gąsdina praeivius. Daugėja kaime tvarkingų, rūpestingai prižiūrimų sodybų. Bet vėlgi šalia tų pavyzdžių, tvarkingų sodybų pasitaiko ir aukštos žolės skendinčių, ir gerokai apleistų. Labai jau negražu ir nepateisinama, kai vieni pakeles po kelis kartus per vasarą nušienauja, o kiti tiesiog veisia piktžolynus, kai rudenį vieni nukritusius lapus rūpestingai išgrębsto, bet lapų vėl prinešama iš šalimais esančių kiemų, kur lapai negrębstomi. Labai jau varganai atrodo buvęs Kunigiškių pagrindinės mokyklos pastatas. Nors jis privatizuotas, turi šeiminkus, tačiau tie savo turto visiškai nesirūpina. Nešienaujami piktžolynai, visokie krūmai atrodo kaip kokios džiunglės, neprižiūrimas pastatas toliau niokojamas, grobstomas, ten gali atsitikti ir kokia nelaimė...

Bendraudamas su seniūnaičiu, nepraleidžiu progos pasiteirauti apie kunigiškičių (ir aplinkinių vietovių) gyventojų pastangas išsaugoti Kunigiškiuose veikusią Anykščių rajono vartotojų kooperatyvui priklausiusią maisto ir kasdieninių prekių parduotuvę. Tuomet seniūnaitis pats rinko gyventojų parašus, vežė peticijas rajono vadovams, anykštėnams Seimo nariams. Pašnekovas, rodydamas į buvusios parduotuvės pastatą, tikrai liūdina galva: „Nepadėjo gyventojų parašai, prašymai, peticijos. Parduotuvė buvo uždaryta, motyvuojant tuo, kad per menka parduotuvės apyvarta, kad ji dirba nuostolingai“. Kaimo žmonių kasdienybę, rūpesčius ir problemas gerai žinantis seniūnaitis tebesi, kodėl visi ir visur vaikosi tikrai pelno, pajamų, viską matuoja pinigais, nežiūrėdami, kad būtų gyventojams patogiau, geriau? Ar dabar kooperatyvas gauna daugiau pelno ir pajamų iš neveikiančios parduotuvės, iš tuščiai laikomo pastato? Dar gerai, pasak seniūnaičio, kad buvęs parduotuvės pastatas nevirto pastatu – „vaiduokliu“, kad dar atsirado žmonių, sumaniusių jį pritaikyti kitoms reikmėms... O norint sulaukti daugiau pirkėjų, padidinti prekių apyvartą, buvo galima kai kurių prekių kainas sumažinti, taikyti akcijas, nuolaidas. Jei miestų prekybos centruose, netgi pas kaimynus (Svėdasų ar Kamajų parduotuvėse) prekės pigesnės, tai ten pirkėjai dažniau ir lankydavosi. Kai Kunigiškiuose prieš pat Šv. Kalėdas parduotuvę užsimota uždaryti ir pradėtos prekės išpardavinėti, net ir tuomet kainos nebuvo sumažintos...

Uždarius parduotuvę, išeitis buvo surasta. Iki tol iš Kupiškio iki Vaitkūnų atvažiuodavo autoparduotuvė. Seniūnaitis susitarė su vairuotoju-pardavėju, kad savo maršrutą jis pratęstų ir iki Kunigiškių. Dar atvažiuoja ir antra autoparduotuvė, taigi būtiniausių maisto prekių gyventojai turi galimybę nusipirkti neišvažiuodami toliau iš namų. Beje, kai buvo uždaryta parduotuvė, anykštėnai kooperatininkai irgi žadėjo iki Kunigiškių atsistiekti savo autoparduotuvę. Bet taip ir neatsiuntė...

Vytautas BAGDONAS

„Gal su maršrutiniu autobusu pasisekė geriau nei su parduotuvė?“, teiraujuosi seniūnaičio Praną Maišelio, gerai žinodamas jo pastangas pasirūpinti Kunigiškių, Vaitkūnų ir kitų vietovių gyventojų poreikiais. Mat anksčiau šių vietovių gyventojai, anksčiau rytą autobusu išvažiuavę, namo galėdavo grįžti tuo pačiu autobusu tikrai vėlai po pietų arba turėdavo ieškoti „pakeleivinių“ mašinų. O tuo metu autobusas po keletą valandų prastovėdavo Svėdasuose. Seniūnaitis rašė rajono valdžiai prašymą, rinko parašus, kad būtų patenkinti keleivių poreikiai ir iš Svėdasų į Vaitkūnus pro Kunigiškius ir atgal į Svėdasus pravažiuotų autobusų keletą kartų. Gyventojų prašymas buvo išgirstas, autobusų eismas sureguliuotas. Bet vėlgi – seniūnaitis nerimauja, kad, prasidėjus moksleivių atostogoms, prasideda „atostogos“ ir autobusams, ir kaimo gyventojams. Tuomet autobusai nebevažinėja ir sodiečiai būna „atkirsti nuo pasaulio“: kaip nori, taip nuvažiuok tvarkyti reikalų į seniūniją ar rajono centrą, pas daktarus ar į kokią įstaigą. Pašnekovo nuomone, galėtų maršrutinis autobusas nors bent porą dienų per savaitę maršrutu Anykščiai – Vaitkūnai – Anykščiai važinėti ir per mokyklines atostogas. Tikrai, žinoma, tos dienos turėtų būti nuolatines, numatytas iš anksto, apie tai informuojant keleivius. Būdavo kartais – kada nors ima, ir pravažiuoja autobusas, o keleivių nėra.

Tai iš kur gali tų keleivių būti, jeigu žmonės nežino, kokią dieną autobusas atvažiuos? Šią vasarą, kaip ir buvo galima tikėtis, maršrutinis autobusas irgi „atostogavo“, pro Kunigiškius nė karto nepravažiuavo. Dabar, kai prasidėjo naujieji mokslo metai, autobusas važinėja, bet nepatogiu laiku. Niekas su kaimiečiais nebandė tartis, aiškintis, teirautis jų nuomonės: padarė, kaip autobusų eismą organizuojančiai bendrovei buvo patogiau ir geriau. Ir vėl seniūnaitis kartu kitais kaimo žmonėmis rašo peticiją rajono savivaldybės administracijai, renka parašus, prašo pagelbėti...

2017 metų liepos 6-ąją Valstybės dienos minėjimo metu ant Juodonių piliakalnio bendrame Anykščių kultūros centro Vaitkūnų skyriaus ir Rokiškio kultūros centro Kalvių skyriaus projekte Pranas Maišelis įkūnijo Vaižganto aprašytą mitologinį personažą – žynį Valiulį.

Seniūnaitis remia kultūrinius renginius, prisideda prie tradicinio respublikinio renginio – „Vaižgantinių“ – organizavimo. Jis Vaižganto gimtuosiuose Malaišiuose (kaireje) bendrauja su kitu šventės rėmėju, anykštėnu tautodailininku, savadarbės patrankos autoriumi Broniu Budreika. Autoriaus nuotr.

vardadieniai

šiandien

Sanita, Sanija, Santa, Eisvinas, Eisivina, Krescencija, Krescencijus.

rugsėjo 15 d.

Eugenija, Rolandas, Vismantas, Rimgailė, Nikodemas.

rugsėjo 16 d.

Eufemija, Kiprijonas, Kornelijus, Liudmila, Rimgaudas, Jogintė, Kamilė, Edita, Kipras.

mėnulis

Rugsėjo 14 d. - 16 d. pilnatis

anekdotas

Gdytojas išrašė vienai labai apkūniai pacientei šimtą mažų piliulių.

- Po kiek šitų tablečių aš privalau gerti kasdien?

- Nė vienos, - atsakė gydytojas. - Paberkite jas ant grindų triskart per dieną ir surinkite po vieną į buteliuką, padės geriau.

Šnekasi dvi verslininkų žmonos:

- Ne, nu tu išivaizduok, vakar prašiau pas saviškį 200 eurų į grožio saloną nueiti. O tas niekšas pasižiūrė į mane ir duoda 500.

Atsidaro durys ir į kambarį įbėga jaunuolis:

- Labas, tėti!

Tėvas sėdi prie kompiuterio nepakeldamas akių:

- Kur buvai?

- Armijoje buvau, tėti, trejus metus tarnavau!

- Sriuba šaldytuve. Kitąkart būtinai pasakyk, kur eini.

Šeimoje vyksta barnis.

- Geriau jau aš numirčiau! — šaukia žmona.

- Aš irgi! - sako vyras.

- Tada aš nenoriu, - pareiškia žmona.

Tikras vyras - tai tas, kuris išlipa iš automobilio ir sako:

- Brangioji, tu idealiai pastatei mašiną, o tas „Lexus“ jau buvo aplamdytas, ir katinas jau buvo nustipęs, o ir eglutė čia visiškai nereikalinga.

Norėčiau iš šio pasaulio išeiti ramiai. Taip, kaip mano senelis, - miegodamas, be riksmų, ne taip, kaip keleiviai jo mašinoj.

oras

#16

#10

Anykštėnės Amiliutės nutikimai

Amiliutė rūpinasi derliaus ir krepšinio perspektyva

Piešė Kęstutis PABIJUTAS, rašė Antonas FELJETONAS

Amiliutė bulves kasa,
Kašin krauna, kapčiun neša,
Vargsta, stena visą dieną -
Galo nematyt bulvienos...

Matė - vyrai kašį drasko,
Visi šaukia, rėkia, taškos, -
O nauda iš to kokia?
Vieni nervai - jegu ką!

Kai prapiltos dvi rungtynės,
Dužo viltys paskutinės,
Kad Anykščių ekrane
Juos parodys finale.

„Gal ekranas mūsų prastas?“ -
Dūsauja Anykščių kraštas...
Amiliutė būdą žino,
Kaip pagerinti žaidimą -

Kapčiuj kašį pakabintų,
Šėyriai mėtyt pamokintų,
Kožnas ranką atidirbtų,
Kol gėrybes laukuos rinktų.

Fotkėj - pilnos bulvių kašės
Ir kopūstų galvos gražios...
Amiliutė su radastom
Sveikintų net pats Garastas!

redaktorei nežinant

Miestas kvėpės obuoliais ir dyzelium

Anykščių „Obuolinių“ rengėjai džiaugiasi būsimais šventės kvapais. Neva miestas užkvėps obuoliais. Tačiau organizatoriai skelbia, kad anykštėnai ir miesto svečiai bus kviečiami pasivažinėti istoriniu autobusu „Ikarus“.

Kyla klausimas, ar Anykščiuose, paleidus važiuoti istorinį „Ikarus“, liks obuolių kvapo. Tarybiniais metais (o ir ne tarybiniais) gyvenę „Ikarus“ atsimena kaip savotiškus dūmų gamybos kombainus. Net jeigu šie vengriški autobusai ir atitiko techninius reikalavimus, jie vis tiek „susrėbdavo“ bent 30 litrų dyzelinio kuro 100 kilometrų. O didžiausieji, „armonika“ sujungti, ir dar su netvarkiniais varikliais, matyt, „ėdė“ ir 50 litrų 100 kilometrų.

„Ikarus“ gamykla įkurta dar Austrijos - Vengrijos imperijos

laikais. Pagrindinės „Ikarus“ gamyklos - Debrecene ir Budapešte, taigi, Vengrijoje, kuri po Antrojo pasaulinio karo tapo tarybine. Tarybų Sąjunga, žinia, labai mylėjo socialistinio bloko valstybes, iš jų importas buvęs galingas, ir „Ikarus“ buvęs vienintelis mūsų keliais ir gatvėmis riedėjęs importinis autobusas.

Panašu, kad „Ikarus“ gamykla iki šių dienų nėra numarinta, tačiau vengrai, bent jau pastaraisiais metais, labiausiai orientavosi į Lotynų Amerikos rinką.

„Obuolinių“ rengėjai nenurodo, kuriu istoriniu laikotarpiu pagamintas istorinis autobusas, važinėjantis po Anykščius. Tikėtina, kad jis nebus imperinis, greičiau jau socialistinis. Įdomu, kiek tarybinio dyzelio kvapo jame dar bus išlikę?

„Ikarus“ autobusas.

Asociatyvinė nuotrauka iš interneto.

TARPTAUTINIS KULTŪROS IR ISTORIJOS FESTIVALIS

JUNGTYS

Rugsėjo 21 d., Šeštadienis

Salia Anykščių kultūros centro (A. Baranauško a. 2, Anykščiai)

10:00 - 16:00 Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos kulinarinio paveldo ir amatų mugė.

10:30 - 13:00 Renginio atidarymas, ansamblių iš Lietuvos ir Latvijos pasirodymai:

Kupiškio kultūros centro Adomynės padalinio folkloro ansamblis „Jara“ (Kupiškis, Lietuva)
Ansamblis „Noktime“ (Krašlava, Latvija)
Folkloro ansamblis „Vaivakis“ (Anykščiai, Lietuva).

Festivalis organizuojamas įgyvendinant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą Nr. ENI-LLB-1-016 „Kulinarinio paveldo ir tradicinių amatų įgūdžių išsaugojimas ir skatinimas“ / BELLA CULTURE, kuris yra įgyvendinamas pagal 2014-2020 m. Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programą, finansuojamą iš Europos kaimynystės priemonės (EKP).

Renginys bus fotografuojamas ir filmuojamas.

Šį projektą finansuoja Europos Sąjunga.
This Project is funded by the European Union.

